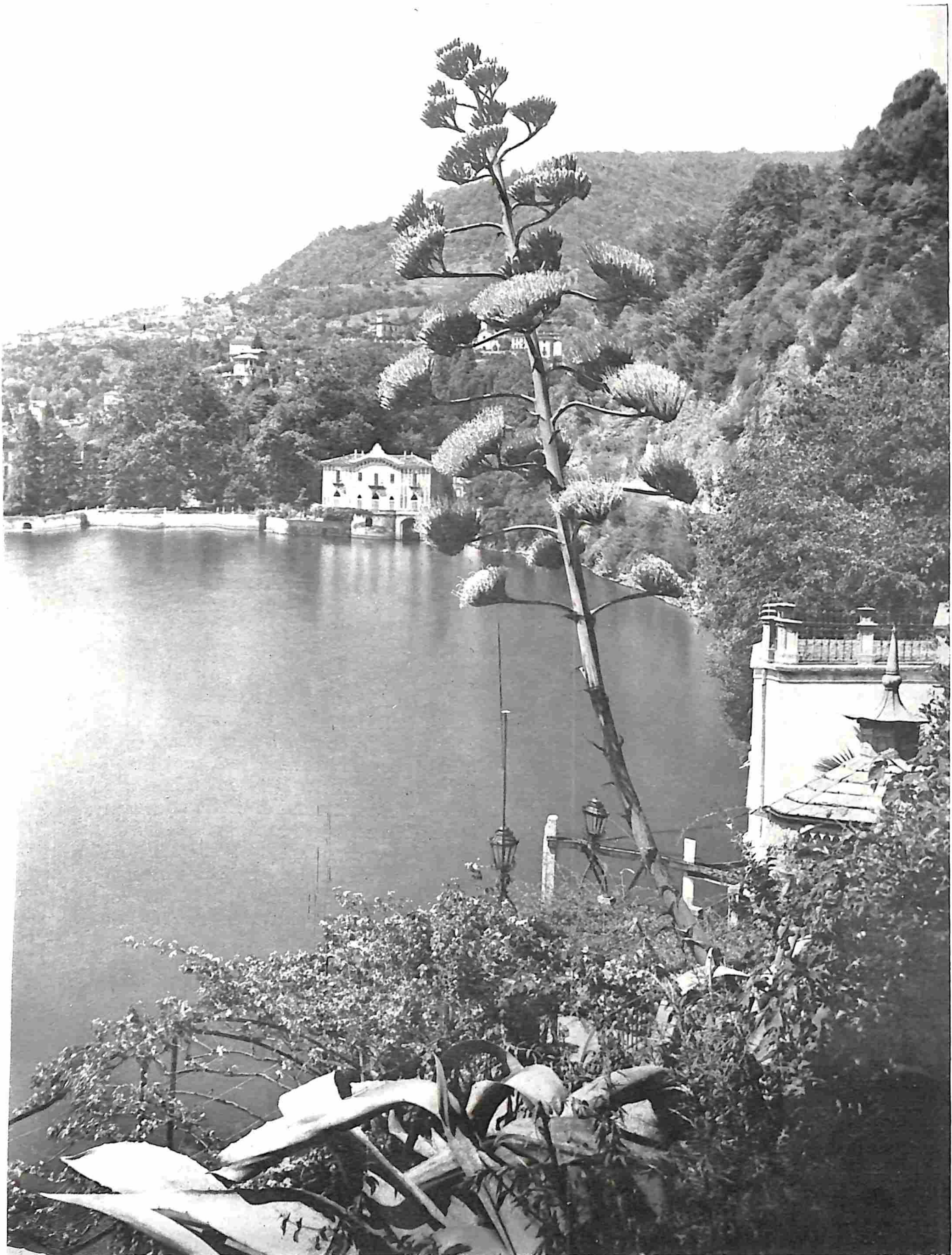

BUITEN

29^E JAARGANG No. 6

ZATERDAG 9 FEBRUARI 1935

BIJ CERNOBBIO AAN HET COMO-MEER. OP DEN VOORGROND EEN BLOEIENDE AGAVE

<i>Redactie: Mr. P. J. A. BOOT</i>	INHOUD
BIJ CERNOBBIO AAN HET COMO-MEER (ILL.)	BLZ. 61
VISSCHEN BIJ CAPRI, DOOR J.	BLZ. 62—63
HET EINDE VAN EEN ROOFZUCHTIG BESTAAN, DOOR H. E. KUYLMAN	BLZ. 63, 72
DOOR HET LAND VAN DE DINKEL (GEÏLL.) (III), DOOR W. H. DINGELDEIN	BLZ 64—66
SIERKALEBASSEN (GEÏLL.), DOOR G. KROMDIJK	BLZ 66—68
NOORD-BRABANTSCH BOERENMUTSENDRACHTEN (GEÏLL.) (SLOT), DOOR WILLY VERSTER	BLZ 68—70
DE TAIL-WAGGERSCLUB EN ANDERE VEREENIGINGEN VAN HONDEN (GEÏLL.), DOOR P. M. C. TOEPOEL	BLZ. 70—72
WINTER IN BRABANT (ILL.)	BLZ. 72

*Men gelieve alle stukken voor Redactie en Administratie bestemd te zenden naar Rokin 74—76, Amsterdam. Bijdragen dienen vergezeld te gaan van postzegels voor eventueele terugzending.
Overneming van den inhoud, ook bij gedeelten, is verboden.*

VISSCHEN BIJ CAPRI

NADAT ik vele nachten bij 't vangen van inktvisch en palamide wakend heb doorgebracht, overmamt mij een zoo groote moeheid, dat ik besluit vandaag thuis te blijven om te slapen.

Dit is echter eerder gezegd dan gedaan.

Reeds vaak heb ik me 't zelfde voorgenomen, maar zelden is 't mij gelukt dit voornemen ten uitvoer te brengen.

De nachten zijn zoo prachtig. Nadat de zon in een bad van goud is ondergedoken, schitteren de sterren zoo verlok- kend aan den donkeren hemel en de Melkweg is zoo helder, dat ik er best op uit wandelen kan gaan. De zee zingt en wiegeli- ed, zóó zoet, dat ik bij 't luisteren vergeet te slapen en de Funiculaire van den Vesuvius kruipt tot laat in den nacht, als een vurige rups, den berg op en af; van den voet naar den top, die roode rookkolommen in de lucht stoot, welke zich uitbreiden tot een breede donkere straat en met den Melkweg een eigenaardig kruis vormen.

Ook komen op ieder uur van den nacht visschers voorbij, die mij naar beneden roepen aan 't strand. Nu eens is 't een bijzonder groote inktvisch, met oogen als rijksdaalders, dan weer een reuzen zeeschildpad of een of andere zeldzame visch, waarmee 't de moeite waard is kennis te maken.

Vaak ook hebben ze hulp noodig bij 't landen van de booten, 't ontwarren van een net of een snoer; of ze moeten een stuk touw hebben om de gebroken „stropole”, waarmee de riem aan de boot is bevestigd, te vernieuwen, of hamer en spijkers om een roeispaan te herstellen.

Maar vandaag wil ik mij dadelijk na het uitvaren van de visschers ter ruste begeven en, daar de nacht gunstig is en zij waarschijnlijk niet voor twee uur terug komen, heb ik altijd nog 6 à 7 uur rustigen slaap voor den boeg. Bij deze heerlijke gedachte strek ik mij behagelijk op mijn veldbed uit en sluit de oogen. Deur en raam blijven uit gewoonte wijd open.

De zon is al achter Ischia in zee gezonken en de bocht van Bagno Tiberio ligt in diepe duisternis. De Berg van Anacapri werpt zijn groote schaduw tot ver over de zee en de maan er achter kroont haar kruin met een zilveren kam.

Weldra zink ik weg in een diepen, droomloozen slaap. Hoe lang ik gerust heb, weet ik niet. Maar plotseling wekt mij een spookachtig wit licht, dat mij fel in 't gezicht schijnt, over mijn bed glijdt en grillige schaduwen op den muur werpt, die zich langzaam voortbewegen. Het is alsof iemand met een helder licht mijn kamer onderzoekt. Met een ruk ben ik over- eind en in den tuin. Heel de bocht baadt in een witgroen licht, dat de dingen zoo vreemd en onwaarschijnlijk maakt als landschappen alleen in booze droomen zijn.

Spletten en gaten, die mij overdag nooit opgevallen zijn, nemen vormen aan van reuzen, heksen en fabeldieren, die zich dreigend en deinend bewegen.

Uit de vochtige rotsen gluren groene oogen, die zich openen en weer sluiten. Het strand gaapt vol afgronden en spleten. Minuten lang sta ik als vastgenageld en vraag mij af of ik waak of droom. Deze bocht, dit strand en dezen tuin zelfs, heb ik nooit gezien — en toch is alles mij bekend.

Dan schiet mij op eens te binnen dat er over gesproken was over proeven met de nieuwe „lampare” (grootte lichten) en werkelijk deinden ver op zee groote dwaallichten, die de oorzaak waren van deze spookbelichting.

Daar jaagt mijn gretige nieuwsgierigheid mij al naar 't strand. Een kort bad spoelt den slaap weg, ik stoot mijn kano in zee, grijp de spaan en begin uit volle kracht in de richting van de lampen te roeien. Op 't eerste gezicht schijnen ze nabij en geroep en gezang, dat duidelijk tot mij doordringt, bevestigen deze overtuiging.

Maar de zee bedriegt altijd en reeds heb ik een goed uur geroeid, zonder de booten bereikt te hebben. Ik begin op goed geluk te roepen. Weldra antwoordt mij een bekende stem; „Signori-i-i” klinkt het langgerekt terug. Dat is de stem van Luigi Aprea en ik neem mijn koers in de richting van zijn roep.

De oude Luigi en ik zijn beste vrienden. Hij is een van de weinige visschers van de Grande Marine, die niet door 't verkeer met vreemden bedorven is.

Hij heeft geen bewondering voor geld. Hij is een geboren aristocraat. Zijn handen zijn prachtig lang en smal, met goed- gevormde nagels en ondanks 't vele roeien hebben ze niet hun vorm verloren. Zijn smalle adelaarsneus, 't hooge voorhoofd met de korte zilveren haren bij de slapen, zijn steeds frisch geschoren kin en de zindelijkheid van zijn kleeding maken dat hij er als een heer uitziet.

Hij werkt ook niet aan de netten, maar is eigenaar van de nieuwe lampen en vaart alleen in de „lichtboot”, terwijl in twee andere groote schuiten ieder met acht man de netten hanteeren. Hij spreekt ook geen Capreesch dialect, maar een zuiver, mooi Italiaansch en bovendien vloeiend Engelsch.

Luigi roeit ook niet „Jan en alleman”. Zelfs voor een goede som zou hij geen parvenus in zijn bootje nemen. Hij vaart alleen heel voorname Engelschen of Amerikanen, die ieder jaar als vaste klanten terugkomen of hem hun beste vrienden aanbevelen.

Maar des ondanks is hij geenszins hoogmoedig en ik ben trotsch op zijn vriendschap. Het gaat hem goed. Hij bezit een mooi huisje aan de Marine en heeft een aardig duitje opzij gelegd. Allen achten hem. Toch heeft Luigi soms zorgen. Hij wordt door zijn naaste omgeving vaak niet begrepen en heeft een lastige, twistzieke vrouw, die hem geen kinderen schonk.

Dan kan hij dagenlang zijn huis mijden en ligt zwijgend aan 't stille strand van Tiberio, van den morgen tot den avond, zonder spijs en drank en zelfs des nachts weigert hij naar huis te gaan en zwalkt in zijn bootje op zee, niet ver van de kust.

Niemand durft hem in zulke dagen te naderen en hij spreekt met niemand. Zelfs zijn klanten laat hij dan in den steek en goedige burens vertellen hun dat Luigi ziek is.

Den tweeden dag ga ik stil bij hem zitten en vraag niets. Ik zeg ook niets, niet eens een korten groet. Achteloos laat ik een goede sigaar vlak naast zijn hoofd glijden. Luigi doet alsof hij niets merkt. Een kwartiertje later echter steunt hij reeds op zijn ellebogen en ik kan zijn gezicht zien, dat treurig is. In zijn lichaam komt een beetje leven en 't ligt niet meer, zooals te voren, als een hoopje leege kleeren op de kiezel. Nog een half uurtje later steekt de sigaar tusschen zijn lippen en als ik er een lucifertje onder houd, doet hij een paar gretige trekken. De rook, dien hij uitblaast, is als de stoom van een machine die begint te werken. Hij zucht diep en een gesmoorde snik ontsnapt zijn borst. Maar zijn oogen glimlachen even; 't is alsof de zon over een troosteloos landschap schijnt.

Een uurtje later zit hij met gekruiste beenen tegenover mij en begint schuchter te vertellen van zijn verdriet. Zoo ontlaadt hij zich van den drukkenden last, die hem dagenlang kwelde en steeds helderder worden zijn grijze oogen.

Vóór de zon ondergaat, is hij weer de oude, rustige, vriendelijke Luigi en als hij mij bij 't afscheid de hand drukt, weet ik dat alles nu in orde is en hij weer naar huis zal gaan.

Een paar dagen later brengt hij mij dan steeds een paar zeldzame schelpen, zee-ëgels, of een of andere lekkere visch. Vaak ook neemt hij me mee als hij de wacht heeft aan de Blauwe Grot, en ik amuseer mij bij het toeschouwen van het in en uitvaren van angstige vreemdelingen, die hun vrees trachten te verbergen als ze door de opening van de grot moeten, niet veel ruimer dan de omvang van 't bootje.

Soms ook vertelt hij mij van zijn verblijf in Amerika.

Ik ben dus heel blij dat Luigi mijn roep beantwoordt en weldra ligt mijn bootje naast zijn „lampare”. Langzaam roeien we ver de Golf van Napels in en nog behoedzamer weer terug naar Capri's kust, waar de visschersbooten met de netten op ons wachten. De stralen van zijn lamp breken in duizenden prisma's in 't water en trekken magnetisch de visschen aan. Met uitpuilende oogen volgen ze de lamp, zooals de ratten de fluit van den Rattenvanger van Hameln. Ze komen tot aan de oppervlakte van 't water en volgen, als een lange zilveren staart, de kiel van de boot.

Als we de kust bijna genaderd zijn, beginnen de visschersbooten een cirkel rondom ons te beschrijven, die langzaam het lichtschijnsel omsluit en zich steeds vernauwt.

Pas op 't allerlaatst treden Luigi en ik uit hun kring. Als de booten elkaar bereikt hebben, beginnen zij gelijkmatig 't net omhoog te hijschen. Het is tot barstens toe vol vloeiend zilver; in stroomen storten de visschen aan boord en doen den voorstevan diep in 't water zinken onder hun zwaren last.

De mannen schreeuwen opgewonden van vreugde over deze buitengewone vangst. En terwijl ze ijverig de netten weer oprollen en klaar leggen voor den volgenden worp, roeien Luigi en ik opnieuw ver naar buiten om nieuwe visch uit de diepte omhoog te lokken en als we met een nieuwe zilversleep terug keeren, sluiten de visschers een nieuwen kring om ons heen en trekken de schatten omhoog.

Het is de eerste proef met de lampare en 't gevolg is zoo boven alle verwachting, dat de mannen er vreugdedronken van zijn. Het schelle licht heeft ons allen verblind, zoodat we de zee rondom ons niet meer kunnen onderscheiden en aller oogen volgen de glinsterende stroomen visch, die uit de netten in de bootenvloeien.

Plotseling doet een heftige beweging van 't water mijn kanotje bijna kantelen. Tegelijk klinkt een wilde schreeuw uit alle kelen. Ik kan 't niet verstaan, maar er klonk zooveel angst, haat, woede en hartstocht in, dat 't bloed mij in de aderen stolt. De mannen hebben de netten laten schieten en springen als duivels heen en weer. Krampachtig probeer ik mij in evenwicht te houden. Een nieuwe golf slaat mijn bootje half vol water en donkere vinnen klieven 't water vlak naast mij. Ik voel dat ik de volgende seconde moet omslaan . . .

Maar, op 't zelfde oogenblik grijpt Luigi mij nog juist bij de armen, rukt mij omhoog en smakt mij tegen de planken van zijn bootje, zoodat mijn ribben kraken.

Tegelijkertijd steekt mijn kanotje zijn voorstevan hoog boven 't water, draait zich om en kletst onderste boven terug, terwijl Luigi's boot een heftigen stoot krijgt. Haastig dooft Luigi de lamp en met een woedend gebrul werpen de mannen harpoenen, ankers en groote haken, ja zelfs bijlen naar een donkere massa die 't water wild doet opslaan. 't Is een razende kamp. Als ik van den smak een beetje bekomen ben, zie ik dat ze 't met een stevigen haai te kwaad hebben.

Als bezeten slaan ze met riemen en bijlen er op los. De touwen van de harpoen, die in zijn rug trilt, worden gevierd en aangehaald om 't evenwicht niet te verliezen. De booten liggen soms zóó scheef, dat ze water scheppen en ieder oogenblik staat aller leven op 't spel. Bovendien zijn de booten vol met visch, hetgeen de bewegingen belemmert, maar misschien ook 't evenwicht vergroot.

Bloed spat tegen de planken van de booten en over de razende gezichten der visschers, die van haat en angst onherkenbaar zijn. Maar steeds zwakker worden de stooten van 't monster. Bloedrood kleuren zich de golven, die hij met zijn staart omhoog woelt en een eigenaardige, walgelijke lucht gaat uit van 't gewonde dier.

Eindelijk wordt onder gejuich een bloedige massa aan boord geheschen. Met trappen, verwenschingen en slagen koelen zij nog lang hun woede op 't doode monster. Helaas, de netten zijn zwaar beschadigd en de laatste vangst is verloren gegaan.

Daarom ontdoen ze 't dier van staart, kop en vinnen en verdere kenteekenen, snijden het in stukken en verdeelen 't over de booten. Het kan morgen best als Tonno of Palombo naar Napels verkocht worden en zal op die manier ten minste een deel van de veroorzaakte schade dekken.

Langzamerhand worden de visschers weer vroolijk, als ze landwaarts roeien en de winst schatten.

Luigi heeft mijn kano aan zijn achterstevan gebonden en roeit mij zwijgend tot aan 't strand van Bagno Tiberio. Mijn kano heeft een scheur gekregen en is vol water. Bij de kust helpt hij mij nog even om haar op 't droge te brengen. Ook

laat hij mij een paar kilo's ansjovis achter. Dan roeit hij fluitend de anderen achterna.

Geen woord wordt gewisseld over het feit dat hij eigenlijk mijn leven gered heeft. — Morgen zal hij komen om mij te leeren hoe ik de ansjovis moet inzouten.

Ik zou gaarne nog een bad genomen hebben. Maar 't is of heel de zee donker is van bloed, en de scherpe lucht van den haai heb ik nog in mijn neus. Dus draag ik mijn ansjovis in huis en wrijf mijn talrijke blauwe plekken met kamferspiritus. Dan ga ik, ofschoon 't bijna morgen is, weer naar bed.

Als Luigi den volgenden morgen de visch komt inzouten, vraag ik hem: „Luigi? Was 't werkelijk een haai?”

En hij antwoordt spottend: „Een volgende keer zal ik je eerst laten bijten, opdat je niet zoo ongelooftig blijft”. Verder geen woord meer erover.

Maar terwijl hij handig de visch tusschen lagen zout spreidt, besluit ik vast dat hedennacht niets mij uit bed zal lokken. Zelfs geen „lampare”, geen haai of zelfs niet de beroemde Zeeslang, die zoo vaak in de fabels van visschers voorkomt. En dit keer zal ik woord houden. J.

HET EINDE VAN EEN ROOFZUCHTIG BESTAAN

DOOR H. E. KUYLMAN

DE bunzing zag den man niet, die reeds een uur achter de deeldeer op hem loerde met het geweer in de hand. den vinger aan den trekker en toch, toen eindelijk de haan werd overgehaald, trok hij instinctief den kop in zijn hol terug en miste de kogel een millimeter zijn doodelijke uitwerking. „Weer mis”, bromde de man „'t schijnt wel dat hij betooverd is, nooit krijg ik hem weer zóó op den korrel.” ☞ Intusschen kroop de bunzing, geschrokken door het daverend schot, diep in het hol, dat sterk als een vesting tusschen de wortels van een honderdjarigen eik gegraven was. ☞ Hij rolde zich op den bodem ineen en sluimerde in. 't Was niet te wagen te voorschijn te komen, voordat de avond zijn vleugels over de weiden en hagen had gespreid, maar dan, als de donkerte zijn daden verborg, zou hij den honger, die hem er toe gebracht had om bij daglicht zijn hol te willen verlaten, stillen aan het warme bloed en malsche vleesch van het een of andere hoen. ☞ De boer, verlangend den roover, die hem al zoo dikwijls benadeeld had, levend of dood in handen te krijgen, haalt van den zolder een klem en plaatst deze voor het gat tusschen de boomwortels. Hij bedekt de val met een weinig strooisel en dood gras en hoopt, dat de bunzing, wanneer hij zijn woning verlaat, den misstap zal doen, die hem het leven zal kosten. ☞ De avond valt. De schaduwen van boom en struik vlijen zich op het weiland en worden al grooter. ☞ Nu komen de blanke nevelen rijzen uit sloot en plas en spreiden zich als een mollige deken over de aarde. De boomen en het vee schijnen te zweven boven het land. Een schorre kreet klinkt door den geluidlozen avond; 't is een reiger, die met loomen vleugelslag huiswaarts keert van den plas, waar hij uren aaneen gestaan heeft, in zijn roerloosheid feller jagend dan ooit. ☞ Dan keert op ruischende wicken de stilte terug, totdat ze opnieuw verstoord wordt door het gekwaak van een wilde eend, die door het luchtruim schiet. ☞ Nu ontwaakt de ulk uit zijn sluimering; hij voelt hoe met verdubbelde kracht de honger hem plaagt en dadelijk is hij gereed het hol te verlaten. ☞ Alvorens echter den kop naar buiten te steken, trillen zijn neusvleugels en schelpen zich de korte oortjes om elken geur en elk geluid op te vangen en dan brengt het avondwindje hem de hatelijke menschenlucht, die de handen van den boer aan de klem hebben achtergelaten. Zijn scherpe, aan het duister gewende oogen zien het strooisel, dat daar des middags niet lag en dadelijk is zijn achterdocht opgewekt. Als nogmaals de wind hem den vijandelijke geur toevoert, kruipt hij weer naar binnen en verlaat zijn woning een meter of tien verder door een noodgang, die in het dichte hout en plantengewarrel uitkomt. ☞ Behoedzaam, steeds sluipend daar, waar de schaduwval van wal of struik hem wegmaakt, begeeft hij zich naar de boerderij. Hij weet er den mensch, dien hij vreest, maar ook is 't hem bekend, dat zich boven den koestal het binnenhok van de kippen bevindt en dat in het hok op de deel het oude konijn een nest met ronde, dikke jongen heeft. Ook zijn er de eenden, in de kom achter den hooiberg. (*Slot op bladz. 72*)

IN HET LUTTERZAND

DOOR HET LAND VAN DE DINKEL

DOOR W. H. DINGELDEIN

(III)

WAAROM weten wij in Holland daar niets van?" Vraag van een Amsterdamer, dien wij den weg gewezen hadden langs het mooie rechte fietspad door Binnen- en Buitenveld naar de steile en afbrokkelende oevers van de Puntbeek met hun overhangende dennen, door de dennebosschen en woeste terreinen vol grillige jeneverbessen, langs de eenzame Zandhuizen aan den rand der ruige grensheide bij het Holt, over smalle harde boschpaden door de heuvels van het Lutterzand en dan naar de Dinkel, waar zij langs den voet der witte bergen stroomt. ☼ Ja, waarom kent men in onze westelijke provincies zoo slecht de groote schoonheid van Oost-Twente? Wel wordt onze streek telken jare door velen, die hun zomervacantie hier doorbrengen, bezocht en bewonderd, maar groot is de stroom uit het westen nog niet. Dan weten de duizenden uit Twentes groote steden beter den weg naar de Dinkel — te goed reeds, zou men terecht kunnen verzuchten in een egoïstische bui. Want heel vaak is het met de ongereptheid van het landschap gedaan, als de stroom van dagjesmensen zich daarover uitstort en zijn bezinksels achterlaat in den vorm van picknick-resten, hoopjes asch en half verkoolde knuppels van kampvuurtjes, gebroken flesschen, eierschalen en boterhampapiertjes. En wanneer diezelfde menschevloed tienmaal erger dan de Dinkel zelf de oevers heeft vernield door aftrappen en wroeten en de oeverwaluwen verjaagd, die in de steile zandwanden haar holen hadden gegraven. ☼ Daarom is mij het Lutterzand het liefst in het voorjaar of in den herfst, als het „seizoen” nog niet begonnen of voorbij is. Tusschen Paschen en Pinksteren is de natuur langzamerhand weer ontwaakt uit haar winterrust. Maar het Zand zelf heeft die rustpoos goed gedaan. De wind heeft alles geëffend, heeft de voetstappen uitgewischt, die bij dui-

zenden in de glooiingen der oevers stonden en vele ongerechtigheden begraven onder de rimpelgolfjes van het zand, wier regelmaat slechts hier en daar gestoord is, waar een haas heeft gehuppeld of een vogel zijn fijne pootjes heeft gezet. De regen heeft ook meegeholpen, om de vele kapen en bastions te fatsoeneeren en het stroomende water van het riviertje zelf heeft beneden, aan hun voeten, weer fijne oeverterrasjes afgezet of uitgespoeld. Het zand blinkt dan weer na die verjongingskuur in de mooiste schakeeringen van wit en lichtgeel tot okerkleur en diep bruinzwart. De berken, die over de breede vlakte bij den Groenen Staart verspreid zijn, alleen of in groepjes, staan weer in het blad en vormen een heerlijk contrast met de donkergroene naalden der dennen, die ook den sapstroom van het nieuwe leven in zich beginnen te voelen. De fitis zingt in de geurende berken, de kieviten zwaaien over de groene weiden, waarin de eerste paardebloemen haar gouden hoofdjes de zon toewenden, de witte sterretjes der voorjaarsspurrie stralen bescheiden tusschen het korstmos op den grond langs den wegzoom. ☼ Ik sprak zoeven van den „Groenen Staart”, of, op zijn Twentsch, den „Greunen Stèt”. Zoo heet de breede weidevlakte, het schiereiland, in de wijde slinging van de Dinkel gevat, waar de schoonheid van het Zand culmineert. Rechts van den stroom de steil oprijzende duinen met dennen, berken, kreupel-eiken, woagholt en heide, links het effen groene gras. Een mooier landschap is niet denkbaar. Staande op een der hoogste heuvels in het zuiden, overzien wij alles met één oogopslag. Voor ons in de diepte de beek, met haar steilen oever. Hier en daar, waar oude grove dennen met haar breede wortelstelsel het zand nog vasthouden, springt een kaap in den stroom vooruit. Maar het volgende voorjaar zijn de wortelstoelen reeds zoodanig uitgespoeld en uitgewaaid, dat de boomen op stelten staan.

om dan weldra haar houvast te verliezen en langzaam over te hellen. Een stormvlaag voltooit het werk en zij plonsen in de Dinkel, waar ze een hindernis voor den stroom vormen, die daardoor wel eens gedwongen wordt, zijn bed te verleggen. Verder op den achtergrond, waar we het water niet meer kunnen zien, teekent een witte steilrand de oeverlijn, en waar het weideland langzaam in bosch en bouwland overgaat, ligt een enkele boerderij — de Kramer — half verscholen.

LOS HUIS „GROOT BAVEL”, TE DE LUTTE BIJ OLDENZAAL

Heel in de verte ontwaren wij nog den Hakenberg, een der Lutter heuvels, met zijn groepje eiken op den steilen top. ☼ Mooi is ook het pad langs de Dinkel van hier tot de Kribbenbrug, waar de ijle populieren staan en de wilde weiden aan den linkeroever een rijke flora herbergen. In den zomer blinken langs het hooge zandpad de sterretjes van muurpeper en tripmadam en de helderroze bloempjes van de ranke steenanjer; wat lager de paarse hoofdjes van de knautia en nog dieper aan 't water de witte tuilen van duizendblad, de geelwitte van de moeras-spirea en de paarse kattestaarten, waartussen de blauwe aren van de langbladige eereprijs. ☼ Oostwaarts van de Dinkel beginnen de dennebosschen, die zich uitstrekken tot aan den Gildehauser Dijk bij de Puntbeek. Paden en wegen, waar men o zoo gemakkelijk het spoor bijster wordt, loopen er in vele richtingen door. Hier en daar zijn perceelen gehakt en trekken de paarden met moeite den zwaarbeladen houtwagen door de rulle wagensporen. Het aanmoedigend geschreeuw der voerlieden en het felle geknal der zweep weergalmen dan door het bosch en verstoren voor een oogenblik de rust. Waar de bodem ontbost is, krijgt de wind zeer gemakkelijk vat op den lossen grond. Hij blaast de naaldenlaag weg, een konijn wroet een hol en het begin van een zandstuiving is er. Op zulke plekken spelen in de zomeravond-schemering de nachtzwaluwen en maken er hun spookachtige buitelingen en vreemde zwenkingen in het maanlicht. ☼ Betrekkelijk jong is dit pijnbosch op de zandheuvels nog; eerst na de verdeling der marke, een goede honderd jaar geleden, toen het gemeenschappelijk bezit persoonlijk eigendom der Lutter boeren werd, hebben vele deelgerechtigden het hun toegewezen aandeel bebost. Hun voorvaderen hebben eeuwenlang moeten strijden tegen het stuifzand, dat hun akkers en weiden bedierf, doch ondanks alle maatregelen, waar-

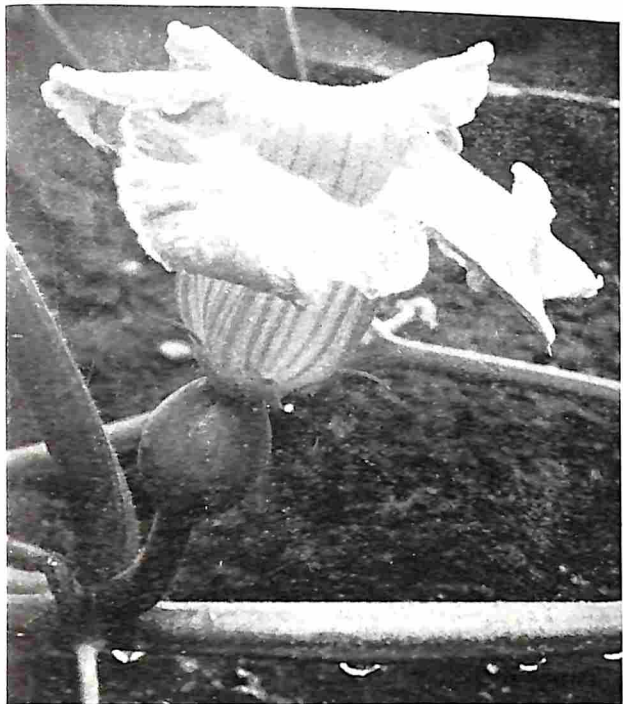
van wij in het markeboek lezen, heeft dit weinig gebaat; eerst de markeverdeeling gaf rust. Hier in deze dennenplantages vinden nog reeën hun toevluchtsoord en woont ook nog Reintje de Vos, de belager der hoenderhokken van den boer. ☼ De Kribbenbrug, waarover ééns een oude handelsweg naar Duitschland liep, en waar toen de stad Oldenzaal tol hief, is een der mooie bruggen over de Dinkel. Stroomafwaarts volgen ze in korte afstanden op elkaar: de Beverborgbrug bij het ouderwetsche losse huis Grootte Beverborg, een der weinige nog, waar mensch en vee samenwonen in één groote ruimte; de Meulemansbrug bij het erf Meuleman (in de Middeleeuwen de plaats van een watermolen, leengoed der heeren van Putten op de Veluwe); de Kampbrug in den Mekkelhorst en de Oude Beuningerbrug — de laatste gemoderniseerd. ☼ Zoo slingert de Dinkel zich naar 't noorden. Breede „uiterwaarden” met wild gras en struiken en hoog naald- en loofhout begroeid, vormen zoomen langs het water, tot waar de steilranden der akkers een halt toeroepen ook aan de hoogste wintervloeden. Door die dalvlakte, nu eens nauw, dan weer breed, draait het riviertje in zijn slingerloop. Oude, weer dichtgegroeide armen liggen er her en der verspreid, enkele nog vrij recent en in regentijd blank staand, andere slechts kenbaar aan inzinkingen in den bodem. ☼ Heerlijk is het wilde oeverlandschap tusschen Beverborg- en Kampbrug, waar de zware oude dennen met haar roodbruine schilferschors ruischen en kreunen in den wind. Ook het hooge dennebosch van de Riest, dicht bij de Beuningerbrug, een geliefd kampeerterein, is een der schoonste hoekjes van het Dinkeldal. Hassinkhof, het

eens zoo trotsche beukenbosch, is niet meer wat het vroeger was, al heeft de eigenaar gezorgd voor nieuwen aanplant. Tusschen het dijkje, dat er tegen hoog water is opgeworpen, en den oever, geuren in Mei duizenden witte klokjes van het lelietje-der-dalen aan hun overneigende steeltjes boven het breede, groene blad. ☼ Hier zijn we in de Mekkelhorst, een gehucht, dat deel uitmaakt van de boerschap Beuninger. „Grootte horst” beteekent de naam, reeds als Mikulunhorst genoemd in het oudste heffingregister van de rijke abdij Werden aan de Ruhr, elfhonderd jaar geleden door Lidger, den Frieschen heidenbekeerder, gesticht. De grootte horst is de hooge esch, waaromheen de oudste erven geschaard liggen op de grens van het bouwland met de heide en het grasland der oude Dinkelbeddingen: Dierselman en Hasman, Heerman, Mensman en Braakman zijn hun namen. ☼ Overal in het Din-

Foto W. H. Dingeldein

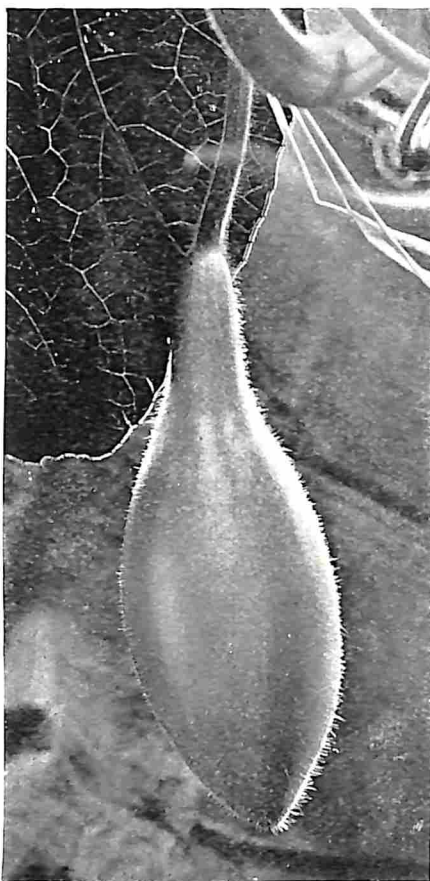
DE DINKEL BIJ BEUNINGEN

VROUWELIJKE BLOEM VAN DEN MELOEN-
KALEBAS. CUCURBITA MAXIMA

warm oranjegeel, en van onder tot boven bedekt met groote en kleine wratten, waar ze zoo mee overladen waren, dat ze als het ware met elken natuurlijken vorm schenen te spotten. ☼ Geheel alleen, op den hoek van het gazon, lag de eenzame. Mooi oranje-geel, dertig à veertig cm hoog, misschien een halve meter in doorsnee — ik kon er niet zoo heel dicht bij komen — lag dat meloenvormig monster. 't was de Centenaar-Pompoen, die een gewicht van twintig tot veertig K.G. kan bereiken. Dat was nu de eetbare kalebas, dien men in Frankrijk op de tentoonstellingen in grooten getale aantreft. Zoover is het hier echter nog niet, maar de belangstelling voor de kalebas als siervrucht en als sierplant is er zeer zeker, dat hebben we dezen zomer voldoende kunnen constateeren. ☼ De kalebas behoort tot dezelfde familie als de komkommer en bloeit ook op soortgelijke wijze, n.l. met twee soorten bloemen, waarvan we hier een afbeelding geven. Bij de vrouwelijke bloemen is het vruchtbeginsel duidelijk te zien. Men verdeelt ze in twee groote groepen, in de eerste alleen de groot-vruchtige soorten, en in de tweede de kleinere vormen. De cultuur van sierkalebassen behoeft voor niemand een bezwaar te zijn, daar de vermenigvuldiging door zaaien geschiedt, waardoor men zich op een heel goedkoope wijze in het bezit van een groot aantal planten kan stellen. ☼ Voor één dubbeltje heeft men al een pakje zaden, waar verschillende vormen en kleuren in voorkomen. De eene soort groeit echter veel harder dan de andere, en daarom is het aan te bevelen ze op soort te bestellen. Van de Meloenkalebas, de Cucurbita maxima, bestaan talrijke mooie soorten, die alle groot van stuk zijn. Bekend is ook de Fleschkalebas, de Lagenaria officinalis (let op den fleschvorm van de jonge vrucht op de afbeelding). Buiten deze twee hier genoemde, zijn er nog talrijke nieuwere soorten, welke door hun fraaie kleur en bijzonderen vorm zeer zeker uw belangstelling verdienen. Ook deze kleine vormen zijn wel op soort te verkrijgen, doch we vinden juist bij deze kleine vruchten een bonte mengeling van vormen en kleuren zoo mooi. ☼ De cultuur der sierkalebassen is heel eenvoudig, en eigenlijk in elken liefhebberstuin mogelijk, mits de tuin aan een paar eischen voldoet. Indien men geen volzonning plekje ter beschikking heeft, dan behoeft men niet aan de cultuur te beginnen, want hoe gemakkelijk ze overigens ook groeien, vóór alles verlangen ze zon en nog eens zon. Daarbij staan ze nog liefst zoo beschut mogelijk, in den vollen wind komt er althans niets van terecht. ☼ Ook op een schralen, drogen zandgrond is er weinig te bereiken, tenzij men voor grondverbetering en voldoende vocht zorgt. Op een vetten, humusrijken bodem zullen de vruchten veel grooter, en ook veel talrijker zijn. ☼ De kalebassen kan

geteekend en mooier gekleurd dan de andere. En dan die babyvruchten, precies kippeneieren, werkelijk, als er geen steeltje aan zat . . . ☼ Het mooist vonden we echter nog wel de Citroenen en de Sinaasappelen, ook al bedriegelijk echt. Maar die typisch gevormde vruchten, die eigenlijk niet een te beschrijven vorm meer hadden, spanden toch wel de kroon. Ze waren prachtig.

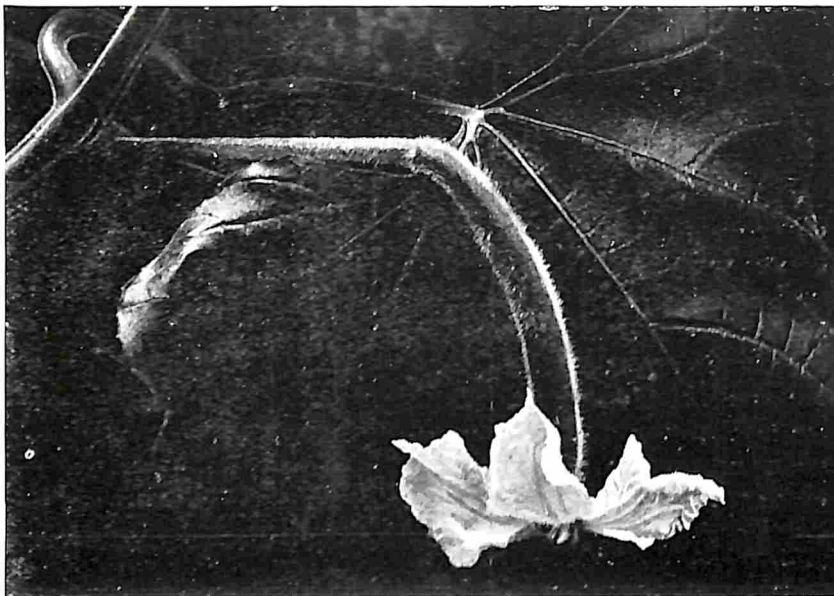

JONGE FLECHKALEBAS. LAGENARIA
OFFICINALIS

men op verschillende manieren als tuinversiering aanwenden. Het mooist vinden we haar echter als ze als klimplant wordt gebruikt. Och, er is in uw tuin toch ook nog wel een stukje vrij? Bijv. tegen een Zuidmuur, of tegen een pergola of prieël; er zijn zooveel mogelijkheden. Altijd Lathyrus of andere klimplanten op de zelfde plek gaat toch niet, welnu, in de sierkalebassen vindt ge een welkome afwisseling. Natuurlijk moet men ze met het klimmen eenigszins helpen, en kijkt men ook geregeld de loshangende scheuten na, die òf zoo noodig ingebonden, òf geheel weggesneden worden. De behandeling is dus wel uiterst eenvoudig. Bij voorkeur nemen we als klimplant alleen de kleinvruchtige soorten, in de eerste plaats groeien ze niet zoo wild, waardoor ze met heel wat minder ruimte toe kunnen dan hun grootere zusters. En ten tweede is het aantal vruchten veel grooter, terwijl ze door hun lager gewicht heel gemakkelijk blijven hangen. Men begrijpt dat een klimplant, die een vrucht van 20—40 K.G. heeft te torsen, moeilijk overeind te houden is. De groote geweldenaren plant men daarom liever op een rabat in den tuin uit. Natuurlijk verlangen zulke sterk groeiende soorten een flinke ruimte; men kan ze daarom gerust op een onderlingen afstand van een meter zetten. Wenscht men heele groote vruchten, dan moet men niet meer dan één vrucht aan een plant laten. Bij veel regenachtig weer verdient het aanbeveling een stuk glas onder

de vrucht te leggen, daar anders rottingsgevaar niet denkbeeldig is. Zoodra de vruchten rijp zijn, snijdt men ze van de plant af. ☼ Prettig is het dat men deze vruchten zoolang bewaren kan. In de huiskamer op een tinnen bord zullen ze ter versiering bijna tot den volgenden oogst goed blijven. ☼ Zooals we reeds schreven, geschiedt de vermenigvuldiging door zaaien. Nu kunnen we half April de zaadjes in kleine potjes in de huiskamer of in een broeibakje zaaien. Niet meer dan twee zaadjes in een potje; komen ze alle twee op dan trekt men er een van weg. Na half Mei kan men ze dan op de bestemde plaats uitplanten. Men kan ook na half Mei op de zelfde wijze direct ter plaatse uitzaaien. Krijgt men veel vochtig weer, dan verrotten de zaadjes meestal echter, en daarom verdient het aanbeveling de bezaaide plekjes met vier plankjes of een bodemloos kistje te omsluiten. Legt men er dan een glasruit op, dan is men veel zekerder van zijn zaak. Het is een aardige cultuur en u zult er zeker heel veel genoegen mee beleven.

REINHARDT hecht groote waarde aan de aankleding van het tooneel. Eens werd het ensceneeren van een of ander stuk door een regisseur verzorgd, maar bij de generale repetitie vond Reinhardt het tooneel te kaal. Snel trof hij nog enkele ingrijpende maatregelen en zei tenslotte tot een beampte: „En nu haalt u nog vlug de beide ijsbeervellen.” ☼ „Maar we hebben maar één ijsbeer-vel, Herr Direktor!” ☼ „Spreekt U me niet tegen, we hebben twee ijsbeervellen, een zwart en een wit.”

VROUWELIJKE BLOEM VAN DEN FLECHKALEBAS

Noord-Brabantsche boerenmutsendrachten

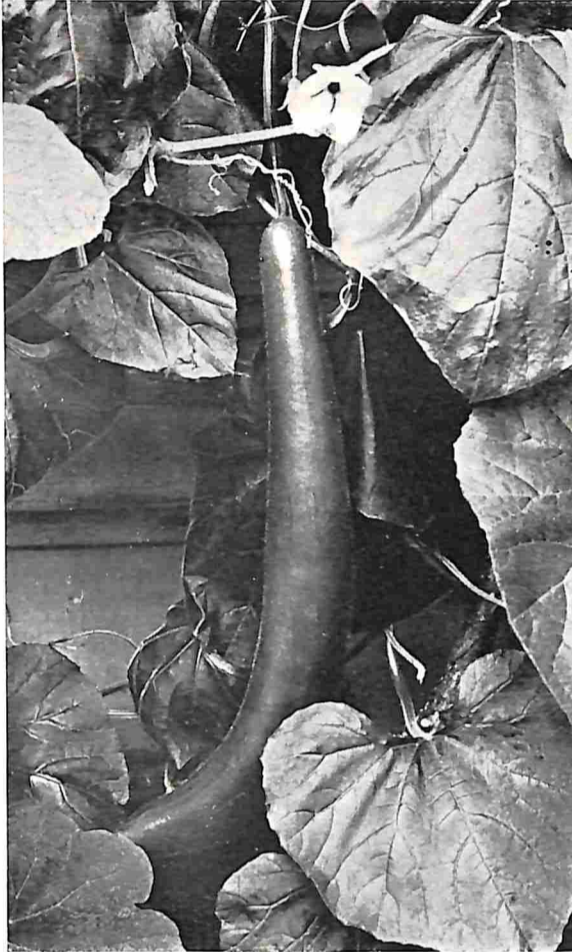
(Slot)

DOOR WILLY VERSTER

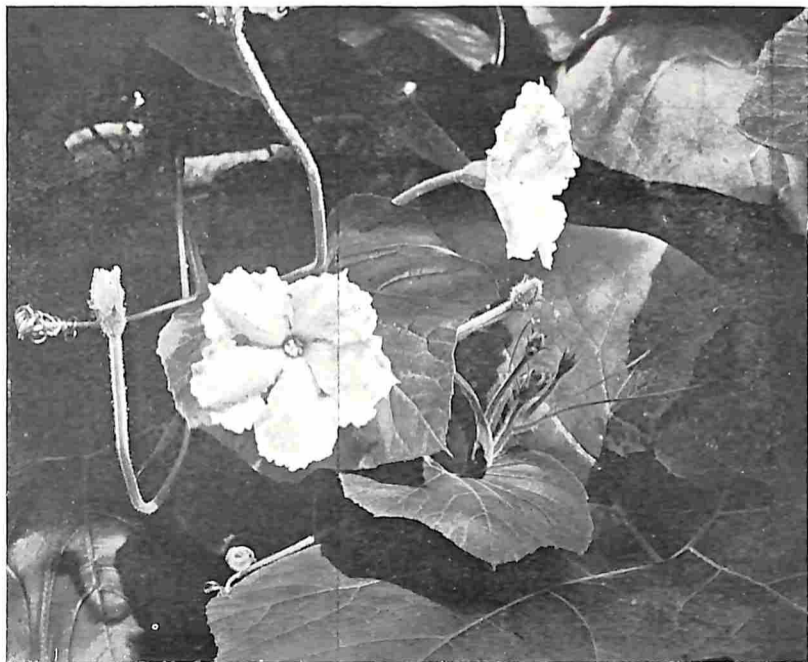
OPVALLEND is de tegenstelling tusschen de mutsendracht der Baronie van Breda en die van de Meierij van den Bosch; de z.g. Meiersche muts met de pompeuze poffer, die breeder is dan de schouders, wijkt geheel af van de Bredasche, welker afmetingen veel kleiner zijn. In Breda zelf komt deze dracht zelden voor, in de omgeving en het overige deel van de Baronie wordt de traditioneele muts nog veelvuldig gedragen. Deze hoofdtooi bestaat uit een rand van bijzonder dun geplooide of strakke kant, welke om het hoofd loopt en vervolgens langs de ooren in den hals uitkomt. Aan den achterkant van die effen kanten strook bemerken we de bodem of kruin, een tot op de schouders afhangende lap kantstof. Deze dracht noemt men de „strakke muts”. Ze vertegenwoordigt het bekende en algemeene type van de muts in de Baronie van Breda en is van kant, tulle of gaas. (Tijdens den rouwtijd wordt de tulle of gaze muts in de week gedragen, de kanten des Zondags). De muts wordt over een zwarte ondermuts gedragen. De vrouwen hebben op het voorhoofd twee krulletjes aangebracht — ook boerinnen zijn op haar manier coquet! —, welke nauwelijks onder den rand van de muts te voorschijn komen. In haar oorspronkelijken vorm is deze muts eenvoudig, doch men vindt ze ook in verschillende soorten, welke somtijds zeer fraai en rijk van uitvoering zijn. In dit laatste geval wordt het een dubbele muts, hoewel de hoofdvorm onveranderd blijft. De voorste strook kant is dan dubbel en komt in twee lagen over elkaar te liggen. Gewoonlijk worden deze kostbare „dubbele mutsen” slechts des Zondags voor den dag gehaald. „De kroon”, de „bloemkrans” of de „kroesel” is de versiering, die over de strakke en dubbele muts wordt aangebracht, en uit een dikke wrong van kleine in tulle uitgevoerde bloemetjes bestaat, welke opgesierd is met voor het meerendeel witte kralen. Deze kroon bevindt zich op de muts, juist boven het voorhoofd, en loopt van den eenen slaap naar den anderen. Ze is gewoonlijk vastgehecht aan een blauw lint, dat aan het achterhoofd door haak en oog wordt vastgehouden. Ook de Belgische nationale drachten hebben hun invloed in een deel van Noord-Brabant

doen gelden. In de dorpen langs de Belgische grens en in het land van Bergen-op-Zoom dragen de vrouwen twee soorten mutsen, namelijk een Hollandsche (Baronie van Breda) en een Belgische. De Belgische muts heeft een vierkanten vorm en is geheel bekleed met geplooid wit lint. Op de muts heeft

men ter versiering groote breede strikken aangebracht in verschillende kleuren. Twee dezer linten strikt de draagster onder de kin vast. Overigens wordt in de Baronie nog een muts gedragen, welke veel overeenkomst toont met de „buitenmuts” van de Meierij en een ouderwetsch mutsje, „het ongelukske” genaamd. Deze laatste dracht is eigenlijk een primitieve soort van strakke muts, in kleineren vorm met een klein smal strookje rond het gelaat. Dit mutsje, dat slechts voor oudere vrouwen in aanmerking komt, en alléén bij het dagelijksch werk dienst doet, wordt met dunne bandjes onder de kin vastgebonden. Over de mutsendracht van het Markgraafschap Bergen-op-Zoom valt slechts weinig te vertellen. Ze komt in vorm overeen met de Bredasche, doch is smaller en platter en heeft geen kroon. Hier merkt men vooral den invloed van de Belgische en Zeeuwsche drachten en blijft alleen de plattelandsbevolking nog de eigen nationale mutsendracht getrouw. Men kan dit gewest als het ware een overgangsgebied naar de eigenlijke Hollandsche drachten noemen. De hoofdtooisels die we hier aantreffen, zijn dan ook niet als een eigen dracht te definiëren. Bij de diverse mutsen die we hebben beschreven, dragen de vrouwen meestal een zoogenaamde „pelerine”, „kapmantel” of „omhanger” van een antiek model, overblijfsel van een verboerschte imitatie der Fransche (Parijsche) mode uit het jaar 1880. Dit kleedingstuk komt tot de knieën of den grond. In de Meierij worden door de boerenvrouwen ook nog andere overblijfselen uit vroegere tijden gedragen, zooals de „falie”, een langwerpige met franje bezette doek en de „Kashmire-shawls”, welke speciaal in Frankrijk onder het tweede Keizerrijk „en vogue” waren. Als oorbellen dragen de buitenvrouwen bijzonder groote bellen van filigraan-goud met bloedkoraal versierd, in den vorm van een waaier, waaierbellen genaamd. Een halsketting van roode, zwarte of witte koralen met gouden slot, waarover gewoonlijk

SIERKALEBASSEN. RIJPE FLESKKALEBAS

SIERKALEBASSEN. MANNELIJKE BLOEM

MELOENKALEBAS. DE CUCURBITA MAXIMA

een klein halsdoekje gestrikt wordt, dient tot verderen opsmuk. ☼ Vanzelfsprekend is niet iedereen in de gelegenheid om de verschillende Noord-Brabantsche dorpen te bezoeken, waar de boerenmutsendrachten nog in eere worden gehouden. ☼ Met marktdagen kan men in den Bosch, Breda (botermarkt in de z.g. Boterhal), Bergen-op-Zoom, Oirschot en vele andere gemeenten, meermalen boerinnen aantreffen, getooid met de traditioneele Brabantsche mutsen. ☼ De verschillende mutsentypen, die de buitenvrouwen bij haar marktbezoek dragen, geven kleur en leven aan de omgeving, waarvan de stijlvolle eeuwenoude gebouwen en huizengroepen den decoratieven achtergrond vormen. ☼ Hier en daar zien we de boerinnen in een levendig gesprek gewikkeld, somtijds heftig gesticuleerend, vooral als het over den verkoop van een of ander artikel gaat, of over de slechte tijden, die de plattelandsbevolking even goed treffen als de overige lagen der maatschappij. Maar de Brabantsche boeren zijn een gemoedelijk slag menschen, en het duurt niet lang, of de gulle lach heeft weer de overhand. Ik zie bij het „ja”-knikken de bloemetjes van de poffers heftig op en neer schudden en bij de boerinnen van de Belgische grens de gekleurde linten in bonte mengeling door den wind lustig opfladderen. ☼ Het gebeurt niet zelden, dat de boerinnen in het typische dialect van de streek haar mutsen becritiseeren of bewonderen. Dat de oudere vrouwen en vrouwen van middelbaren leeftijd, die de mutsendracht nog trouw zijn gebleven, min of meer met ontstemming op de „stadskleeding” van de tegenwoordige boerendochters neerzien, laat zich licht begrijpen. Te Bergen-op-Zoom hoorde ik toevallig bij 'n marktbezoek nog juist de slotzinnen van een gesprek tusschen twee boerinnen: ☼ „Begrèp-te da nou, Kee, da onze Anna geen muts wil dragen?” vroeg de een aan de ander. ☼ „Ik heb 't altijd gezeed gehad! De meskes van tegenswoordig kunnen niks beter als zich aantakelen en daansen”. ☼ „'t Is me een wereld tegenswoordig!” ☼ „Ja, Mie, daar doe de niks aan. Hou doe, hoor!” ☼ „Hou doe!” ☼ Uit een en ander zal de lezer de conclusie kunnen trekken, dat de Brabantsche markten ook op folkloristisch gebied een bezoek overwaard zijn. ☼ Wat de prijzen der Noord-Brabantsche boerenmutsen betreft, deze zijn zeer varieerend. De goedkoopste muts kost nog f 25.—, terwijl voor een echte kanten muts somtijds f 100.— tot f 200.— betaald wordt. ☼ Een der bekendste mutsenmaaksters uit Noord-Brabant, die in Ulvenhout bij Breda haar domicilie heeft en zich bijgevolg specialiseert in het maken der „Bredasche mutsen”, vertelde mij onlangs, dat zij tusschen de jaren 1900—1914 een bijzonder bloeitijdperk op het gebied der mutsendracht heeft gekend. Bestellingen van mutsen ad f 100.— of f 150.— behoorden

„CORNET” UIT NEERKANT (N.-B.)

in dien tijd niet tot de buitensporigheden. Deze vrouw verdiende gedurende die jaren meer dan haar vader en drie broers in hun respectievelijke werkkringen samen. ☼ Tegenwoordig worden nog wel mutsen gemaakt, doch niet boven de f 25.—. Deze „Bredasche mutsen” met de „kroon” of „kroesel” als versiering, worden van zogenaamde „geslagen” kant gemaakt, een imitatie van echte kant, welke echter zoo getrouw en kunstig is uitgevoerd, dat een leek de beide soorten „kant” op het eerste gezicht niet onmiddellijk van elkander zou kunnen onderscheiden. ☼ De echte kant, welke men speciaal voor de mutsen gebruikte, werd uit Lier (België) betrokken, waar eenige tientallen jaren geleden de kantwerksters nog een goed bestaan vonden. Wegens de slechte tijdsomstandigheden werd de vraag naar kant echter zóó gering, dat de kantwerksters, die zich op de mutsenversiering toelieden, haar „bedrijf” langzaam zagen achteruit gaan en dit niet meer konden volhouden. ☼ Ten laatste vertelde deze mutsenmaakster ons nog, dat zij zich ook bezig hield met het wasschen der mutsen als ze goor of vuil waren. Van heinde en verre kwamen de boerinnen de hoofdtooisels brengen, welke hiervoor in aanmerking kwamen. Dat dit wasschen een bijzonder minutieus werk is, valt licht te begrijpen. ☼ Al is

de mutsendracht in de Brabantsche dorpen nog in eere, men ontmoet, gelijk gezegd, zelden jonge meisjes met dit hoofdtoisel: de boerendochters hebben zich reeds aan de mode weten aan te passen. Het zijn gewoonlijk oude vrouwen en vrouwen van middelbaren leeftijd, die nog gebruik maken van de boerenmuts in de hier beschreven vormen. ☼ De moderne mode, die zelfs tot in de kleinste gehuchten doordringt en waarvan de vrouwen nu eenmaal de charmante dienaarinnen zijn, en de reeds besproken slechte economische tijden, zijn hoofdzakelijk schuld, dat de Brabantsche boerenmutsendracht langzaam, maar onherroepelijk verdwijnt. Een laatste factor, welke eveneens tot de verdwijning van deze interessante dracht bijdraagt, is wel, dat er in geheel Noord-Brabant nog slechts eenige mutsenmaaksters worden gevonden. ☼ De bijzondere gehechtheid aan de oude traditie, geloof en zeden der Brabantsche bevolking, waar ik reeds in den aanhef van dit

VROUWEN UIT BAVEL BIJ BREDA

artikel op wees, zal de totale verdwijning der boerenmutsen nog eenige decennia tegenhouden. Vervolgens zullen zonder twijfel een aantal exemplaren van deze schilderachtige dracht naar de verschillende gewestelijke musea verhuizen, waar het nageslacht ze zal aanschouwen als de laatste resten van een stukje Nederlandsche cultuur....

De Tail-Waggersclub en andere vereenigingen van honden

DOOR P. M. C. TOEPOEL

WIE zich van zijn eenzaamheid en van de onontkoombaarheid van die eenzaamheid bewust wil worden, hij wende zich tot een mensch. Maar wie de eenzaamheid wil ontvluchten, hij neme een hond. ☼ We spreken tot onzen hond zonder dat ooit een woord onbegrepen tot ons terugkeert en ons wondt. Nooit ook verscheurt hij de stemming door een storend woord. Want inplaats van met het woord met zijn verschrikkelijke genuanceerdheid, drukt hij zich tegenover ons uit met het heerlijke gebaar, welks ruimte spoedig bevredigt. Zijn zucht, wanneer wij met hem praten, past op alles. Zijn op den rug rollen verteert ons en wanneer hij zich op de zijde legt en de beenen uitstrekt, tot in de teenen toe, dan hindert ons dit niet, zooals het inslapen van een mensch het zou doen. ☼ Wie is de hond? Ja, wie is de mensch? Twee schipbreukelingen op een stuk wrakhout zijn zij en wat doet het er toe wat plaats in de natuur elk van hen innam, duizenden, ja wellicht honderdduizenden jaren, vóór zij haar verlieten? ☼ Vereenigd hebben zij zich gaandeweg ontwikkeld en vervreemd van de natuur. Bijna

DE ONLANGS GESTORVEN VRIEND VAN KAPITEIN HOBBS, DE GENEGENHEID VOOR WIEN DEZEN OFFICIER UIT DEN WERELDOORLOG OP DE OORSPRONKELIJKEGEDACHTEN VAN EEN BOND VAN HONDEN BRACHT

schaamd is wanneer hij, bijvoorbeeld in den slaap, tegen ons gromt of, schande, naar ons hapt. ☼ Zoozeer behoort deze volstreekte overgave bij den hond, dat een normaal gedrag, zoo het zich wel eens voortvaardigheid reageeren als een mensch, onredelijkheid of onrechtvaardigheid reageeren als een mensch, dan komt ons dit als eene fout voor en we achten hem nauwelijks een hond. ☼ Onder elkaar hebben de honden vele fouten met ons gemeen, maar zij overtreffen ons daarin, dat zij tegenover hun kleine en jonge soortgenooten uiterst verdraagzaam zijn. Inderdaad, het moet een zéér gemeene hond wezen, die een veel kleineren aanvult. Het grijpen van een hond maar op de vlucht geslagen kleineren collega door windhonden is te verklaren als herinnering van hun oorspronke-

lijken arbeid. Hoe zuiver ook leeft een hondenechtbaar samen. Slechts tweemaal per jaar kent het den hartstocht en die perioden zijn daar dan even volkomen van vervuld als de overige tijd er vrij van is. ☼ Men heeft van den hond gezegd, dat hij één gemeenheid met den mensch deelt, namelijk die in een gevecht den verliezer aan te vallen. Dit is in het algemeen waar, doch het raakt niet zijne verhouding tot ons. ☼ Hoezeer ook de hond veler vriend is, zijn toestand laat hier en daar toch wel iets te wenschen over. Tot onze schande zij het gezegd, ook in Nederland. Het land, waar de hond nog trekdier is en waar het rijk door zijn voorschrift voor de hondenbelasting de kleine luiden er toe aandrijft hunne honden levenslang te ketenen, draagt schuld aan nameloos hondenleed. ☼ Maar ook in Engeland is nog wel wat voor honden te doen en langs een omweg is men er tot eene origineele organisatie voor dit doel gekomen. De gebouwen der beroemde veeartsenijschool waren zóó

bouwvallig geworden, dat de hoogleeraren weigerden er nog veel langer college in te willen geven. Daarom werd in 1928

eene „hondenweek“ op touw gezet, gedurende welke op allerlei wijzen geld werd ingezameld voor den hond in het algemeen en voor de Hoogeschool in het bijzonder. De geestdrift, waarmee het publiek de hondenweek begroette, bracht kapitein H. E. Hobbs op de merkwaardige gedachte eene vereeniging van honden op te richten, die hij Tail-waggers Club doopte. Leden kunnen alléén honden wezen! Voor sh 2/6, dus in Nederlandsch geld voor minder dan één gulden, wordt een hond lid voor het leven. Hij ontvangt als bewijs daarvan een keurig diploma en voorts een metalen penning, waarop aan de eene zijde het devies der vereeniging, een paar gekruiste korenaren met de woorden „I help my pals“ en aan de andere zijde het adres en het telefoonnummer der vereeni-

MUTSEN OP DE MARKT TE ROOZENDAAL. BIJ DE RECHTSCHEN MUTS IS DE INVLOED VAN DE ZEEUWSCHE DRACHT DUIDELIJK ZICHTBAAR

ging en in het midden zijn bondsnummer en naam en adres van zijn eigenaar zijn gegraveerd. Waaraan de uitgever van „The Tail-wagger“, een leerzaam, aardig en onderhoudend hondenblad, een exemplaar van het laatste nummer toevoegt. ☼ In Engeland eischt de wet, dat elke hond naam en adres van zijn baas meedraagt. Geen wonder dus, dat duizenden leden toestroomden om voor een zoo kleine som den vereischten penning te verkrijgen en bovendien de voordeelen van de vereeniging te genieten. Want de vereeniging verricht veel. ☼ In een drukwerkje, dat reeds eenige jaren oud is, lees ik, dat meer dan 4000 verdwaalde leden door de zorgen van de vereeniging aan hunne bazen teruggegeven waren. Daaronder, wat ik bij toeval weet, de hond van eene Engelsche dame, die naar

ging en in het midden zijn bondsnummer en naam en adres van zijn eigenaar zijn gegraveerd. Waaraan de uitgever van „The Tail-wagger“, een leerzaam, aardig en onderhoudend hondenblad, een exemplaar van het laatste nummer toevoegt. ☼ In Engeland eischt de wet, dat elke hond naam en adres van zijn baas meedraagt. Geen wonder dus, dat duizenden leden toestroomden om voor een zoo kleine som den vereischten penning te verkrijgen en bovendien de voordeelen van de vereeniging te genieten. Want de vereeniging verricht veel. ☼ In een drukwerkje, dat reeds eenige jaren oud is, lees ik, dat meer dan 4000 verdwaalde leden door de zorgen van de vereeniging aan hunne bazen teruggegeven waren. Daaronder, wat ik bij toeval weet, de hond van eene Engelsche dame, die naar

Indië reisde en hem in Parijs verloor. Zoo vlug werkte de afdeling daar, dat de Tail-waggen reeds met den volgenden trein zijn vrouw nareisde. ☼ In October j.l. hebben mijn vrouw en ik een onverwacht bezoek gebracht aan het kantoor der vereeniging, hetwelk in 58 Mark Lane, Londen E. C. III is gevestigd. Wij troffen er captain Hobbs, dien ik reeds vroeger in de perskamer van een Cruft's (de grootste honden-tentoonstelling ter wereld) had aangetroffen. Deze goedige ons Britsch-hartelijk en sprak met evenveel eenvoud als liefde over zijn ontzaglijk werk. Onderwijl telde ik het aantal ijverig werkende dames en heeren, dat op dit reeds late kantooruur daar werkte. Twintig! Geen wonder ook. Het is een jaar geleden, dat ik voor ons kleine Nederland een boek over honden heb geschreven en ik overdrijf niet, wanneer ik zeg, dat ik naar aan-

leiding daarvan thans nog per week door elkaar 10 schriftelijke of telefonische vragen heb te beantwoorden. En dan eene vereeniging met ver over de 600.000 leden, die recht hebben op voorlichting! ☼ De organisatie is voorbeeldig. Schrijf U eens een willekeurig getal op, verzoekt captn. Hobbs me. Ik voldoe aan zijn wensch en pen een getal als het telefoonnummer van een wereldstad. Rustig belt de leider een bediende, drukt zijn stopwatch aan en noemt het getal. Voor ik het be-

grijp heb ik de kaart van het lid van dit nummer voor me. Lachend vraagt de reus om een grooter getal. Dan denk ik aan de Haagsche telefoon en schrijf zes cijfers neer. Weer neemt captn. Hobbs tijd op, maar ik teeken de uitkomst niet aan. In een ommezien is er een tijdelijke kaart, meldend, dat de verlangde kaart in een afdeling onderhanden is. Maar nu gebeurt het wel, dat een eigenaar het nummer van zijn verloren hond vergeten is en daarom bestaat er ook een kaartsysteem op de „bazen." Ook dit bewonderen we, alsmede de indeeling in landen, waarbij een hooge stapel van Nederland bewijst, dat ons thans overleden hondje niet het eenige lid uit ons land is gebleven. Dan toont Captn. Hobbs ons eenige geweldige registers. Daarin komen alle

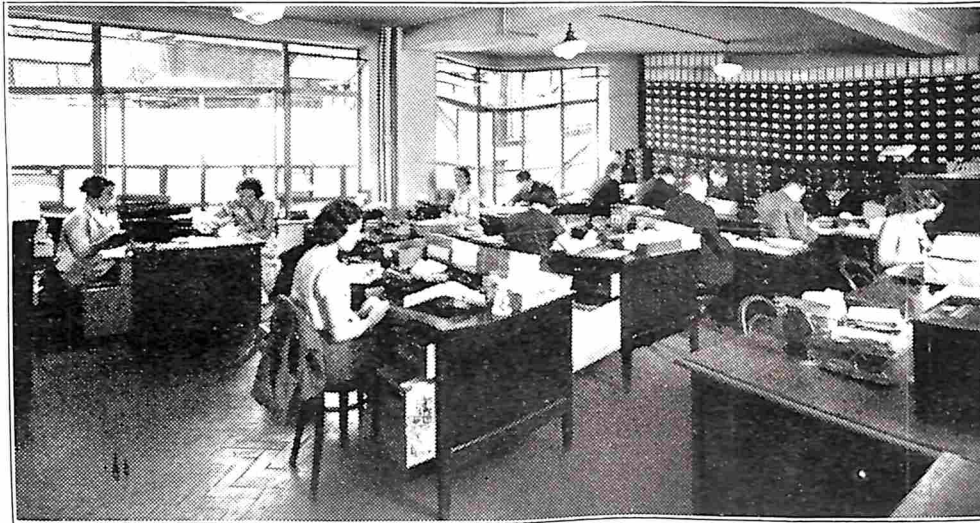
plaatsen in Groot-Brittannië voor, ook het kleinste gehucht en achter elk staat waar gevonden honden worden ondergebracht met alle gewenschte bijzonderheden erbij. ☼ Ook voor het algemeen belang werkt de vereeniging. Wil men ergens den hond tegenwerken, een recht ontnemen, moet ergens een recht verworven, de Tailwaggers-club komt voor den hond op. In het geheel heeft zij ook meer dan 20.000 pond sterling bijgedragen aan weldadigheid voor honden, waaronder aan de Hoogeschool. Thans verzamelt zij ook geld voor het betalen der rijksbelasting voor honden van armen, terwijl nog een ander fonds er toe dient om voor armen en minvermogens honden aan te koopen, die er op afgericht zijn blinden te leiden. ☼ Verleden jaar is naast de vereeniging van honden er een voor hunne vrouwen en bazen opgericht, de Tail-waggen owners' association, geheeten. Ook hiervan kost het lidmaatschap geen schatten, één shilling intrrede-geld en dan twee en een halve

shilling per jaar. ☼ Wat alom sympathie voor de beweging verwekt, is de gematigdheid van den leider en dat hij voortdurend den bazen op het hart drukt te zorgen, dat de honden anderen, o.a. in het verkeer, geen overlast aandoen. Steeds weer spoort hij in het blad den lezer aan zijn hond eene goede opvoeding te geven. ☼ Dat hij voor zijn vriend den hond in de eerste plaats zorgt, behoeft nauwelijks gezegd. Boven aan zijne brieven staan deze raadgevingen Fresh water always. Right food regularly. Housing comfortably. Exercise daily. Kindness invariably. ☼ Hoffelijk als elke Brit bood captn. Hobbs bij het afscheid mijne vrouw een vereenigingsbroche en mij een paar dito manchetknoopen aan, die ik zóó aardig vond, dat ik ze 's avonds aandeed en toen ik bij „Streamline", de eerste revue van Cochrane, die me niet geboeid heeft, toevallig het nieuwe knoopje voelde,

heb ik lang nagedacht over het nut, dat deze organisatie ook voor den hond in ons land kan hebben, wanneer zij hier veel leden krijgt en met een aantal bazen achter zich opkomt tegen de hondenmoordende belastingen in zoo vele gemeenten, tegen den rijksinvloed op het ketenen van honden en tegen het houden van kettinghonden zelf. Waarbij zij met den Anti-Trekhondenbond ook tegen die schande zou kunnen strijden. ☼ Dat de Tail-waggersclub geld schonk aan twee veeartsenijkundige

hoogescholen, wekte het misnoegen op van vele anti-vivisectionisten, omdat enkele hoogleeraren aan deze instellingen verbonden, verlof voor het nemen van proeven op dieren hadden. Daarom stelt „The faithful friends' Guild", adres the Registrar, The National Antivivisection Society, 92 Victoria Street, Londen, S. W. 1, de gelegenheid voor dierenliefhebbers open hun hond, kat of anderen vriend tot lid voor het leven van die vereeniging te maken tegen betaling van twee shilling. ☼ Nadien heeft de groote Hoogeschool te Camden Town reeds sedert een jaar de proeven op dieren gestaakt. ☼ In Nederland heeft eene vereeniging tot bevordering der nationale hondenrassen de Engelsche vereeniging in naam en in de gedachte om honden lid te

laten worden, nagevolgd, wat kapitein Hobbs aanleiding heeft gegeven tot een ernstig protest, omdat onder overeenkomstigen naam een geheel ander doel wordt nagestreefd. De Nederlandsche vereeniging heet „Nederland's Kwispelstaarten." Tot dezen naam is met 11 tegen 1 stem besloten, nadat was uitgemaakt, dat het eenige lid, dat op de onjuistheid van „kwispelstaarten" had gewezen, niet op de hoogte der Nederlandsche taal was. Zooals uit de schrifturen der vereeniging blijkt, heeft zij kwispelstaarter als enkelvoud aangenomen, waarvan dan kwispelstaarten het meervoud moet wezen. Men moet hier aan wennen, evenals aan het Marchants. De leden (honden) dezer vereeniging worden voor één gulden lid voor het leven. De vrouwen en bazen kunnen voor hetzelfde bedrag één jaar bescherm-dame of bescherm-heer wezen. ☼ Daar de Nederlandsche vereeniging niets voor den hond-zelf doet, alléén voor het ras, kan men gevoclijk zijn hond en ook zichzelf zoowel bij één der Britsche als bij

EEN GEDEELTE VAN HET ALGEMEENE KANTOORLOKAAL, OP DEN ACHTERGROND DE TWEE MILLIOEN KAARTEN VOOR DE INDEELING NAAR WOONPLAATS

DE AFDEELING VOOR TELEFONISCHE AANVRAGEN, BINNEN TWAALF SECONDEN LIGT DE KAART VAN WELK AANGEVRAAGD LID OOK VOOR DEN TELEFONIST

de Nederlandsche organisatie aansluiten. ☼ Honden, die lid wenschen te worden van de Tail-waggers club, kunnen zich opgeven bij Beatrijs' Bennie, Tail-wagger no. 452954. „Panta Rei,” Laren (N.-H.). ☼ Wie tot The Faithful Friends' Guild wil overgaan, wende zich tot den herdershond van mejuffrouw A. Muller, huize „t Spreuwennest,” Eerbeek (Gld.). ☼ Wie tot de Nederland's Kwispelstaarten wil overgaan, schrijve aan den Sheltie van mejuffrouw N. Dickhoff, Huize „De Zandhoeve” 95, Soestdijkerstraatweg, Hilversum.

Het einde van een roofzuchtig bestaan

(Slot van bladz. 63)

MAAR ook is er de hond, de nijdige, kwade fox, die al zoo dikwijls op zijn spoor is geweest en wiens scherpe tanden hij ternauwernood is ontkomen.

Doch de honger, die hem in de ingewanden brandt, doet hem mensch en hond trotseeren en sluw en brutaal dringt hij de boerderij binnen. De spleet tusschen deur en uitgesleten drempel is voor zijn lenig lichaam breed genoeg om zich er door te wringen en nu staat hij met opgeheven kop, de geuren, die hem tegemoet komen, als 't ware proevend, in het duister van de deel. Daar vliegt een schaduw langs hem heen, snel als een bliksemschicht, maar toch niet snel genoeg om aan den sprong van den bunzing te ontsnappen. Een schel gepiep, en de jonge rat geeft den geest tusschen de scherpe tanden van den nachtelijken bezoeker. ☼ Dit is echter niet het wild waarvoor de ulk hier gekomen is en de rat op zijde gooiend, sluipt hij nu geruischloos naar de kippenwoning. Aaneengerijd zitten de hoenders op de roest en slapen. Hoe scherp hun gehoor ook is, deze roover weet elk gerucht te voorkomen en zoo snel en doodelijk is zijn aanval, dat het korte doodsgerochel van zijn slachtoffer de andere kippen niet eens verontrust. Zij heffen even den kop luisterend op en dan sluimeren zij weer in. ☼ Wat hem gewekt heeft, weet Fox niet, wat hem zijn warm hok in den hooiberg uitdrijft, begrijpt hij evenmin, maar toch voelt hij den drang in zich om bevrediging te zoeken voor zijn lust tot jagen en geluidloos verlaat hij zijn behaaglijk leger om in den stillen nacht dadelijk den geur van zijn vijand op te vangen, die om het huis zweeft. ☼ Nu is hij een en al actie, maar den bunzing kennende, smooit hij den grom in zijn keel om zich niet te verraden. Dan zoekt zijn neus het spoor en niet lang duurt 't of hij heeft 't gevonden. Rustig, de pooten voorzichtig neerzettend, bedachtzaam als een kat in 't jagen, volgt hij 't, totdat 't zich verliest onder de deur van de deel. En daar zet Fox zich te wachten. Op zijn muizen- en rattenvangst heeft hij geduld geleerd en met gespitste ooren en spiedende oogen houdt hij de wacht. ☼ Als de bunzing zich verzadigd heeft, keert hij langs den weg, dien hij gekomen is, terug en zijn komst, hoe geruischloos ook, kan aan Fox niet ontgaan. De begeerte om met zijn vijand af te rekenen doet hem beven van hartstocht en gereed tot den sprong, spant hij zijn spieren. Nu is de bunzing bij de deur, maar ook hij is waakzaam. Zijn instinct heeft hem het voor hem onzichtbaar gevaar doen voelen en alvorens onder de deur door te kruipen, snuift hij de lucht op, die hem van buiten tegemoet komt. Dan keert hij zich om,

en omzichtig klimt hij weer naar den zolder, zoekt en vindt ten slotte een gat in het rieten dak en gaat nu door de goot naar de andere zijde van de boerderij, waar hij langs den muur naar beneden klautert. ☼ De lichte sprong op den grond waarschuwt Fox en oogenblikkelijk rent deze in de richting van het geluid. Dadelijk heeft hij het nog warme spoor vast en nu, zenuwachtig jankend, vliegt hij den vluchteling na. Juist als hij hem zal grijpen, schiet de ulk over de voor het hol geplaatste klem naar binnen, terwijl de stalen beugels zich sluiten om den poot van Fox, die vol walging van het gestinkende vocht, dat zijn vijand hem in den neus heeft gespoten, de pijn nog niet dadelijk voelt. Wanneer de boer den volgenden morgen zijn half opgevreten kip vindt en daarna zijn hondje in erbarmelijken toestand uit de val haalt, verwenscht hij den sluwen roover, die hem opnieuw ontkomen is. ☼ Weken gingen voorbij en de herfst had zijn kleurige tooi verloren. De winter was plotseling ingevallen met sneeuw en ijs en gedurende al dien tijd had de bunzing niets meer van zich laten zien. De boer verblijdde zich reeds over het verdwijnen van dien lastpost en Fox, wiens poot weer genezen was, joeg slechts op ratten en muizen en dacht niet meer aan zijn vijand. Toch was de sluwe ulk er wel, alleen had hij zijn taktiek van jagen veranderd. Nu stal hij niet meer op de boerderij zelf, doch ging zijn buit een halfuur verder halen, totdat ten laatste ook daar zijn aanwezigheid onverdragelijk werd. Toen sterke, des nachts gesloten hokken hem beletten om gemakkelijk een prooi te maken en toen de strenge koude de muizen deed sterven en de ratten een veiliger schuilplaats zoeken, werd 't voorzien in zijn onderhoud bij den dag moeilijker. ☼ Na eenige dagen van vasten gaat de bunzing weer op jacht. 't Is een maanheldere nacht, die hem de vlakte opdrijft, waar de lucht van een haas hem lokt. Als een slang glijdt hij over de witte deken, die de weilanden bedekt en steeds warmer wordt het spoor, dat de haas heeft achtergelaten. ☼ 't Geen oogwenk loslatend volgt hij 't, tot aan de haag, die den groentetuin omgeeft.

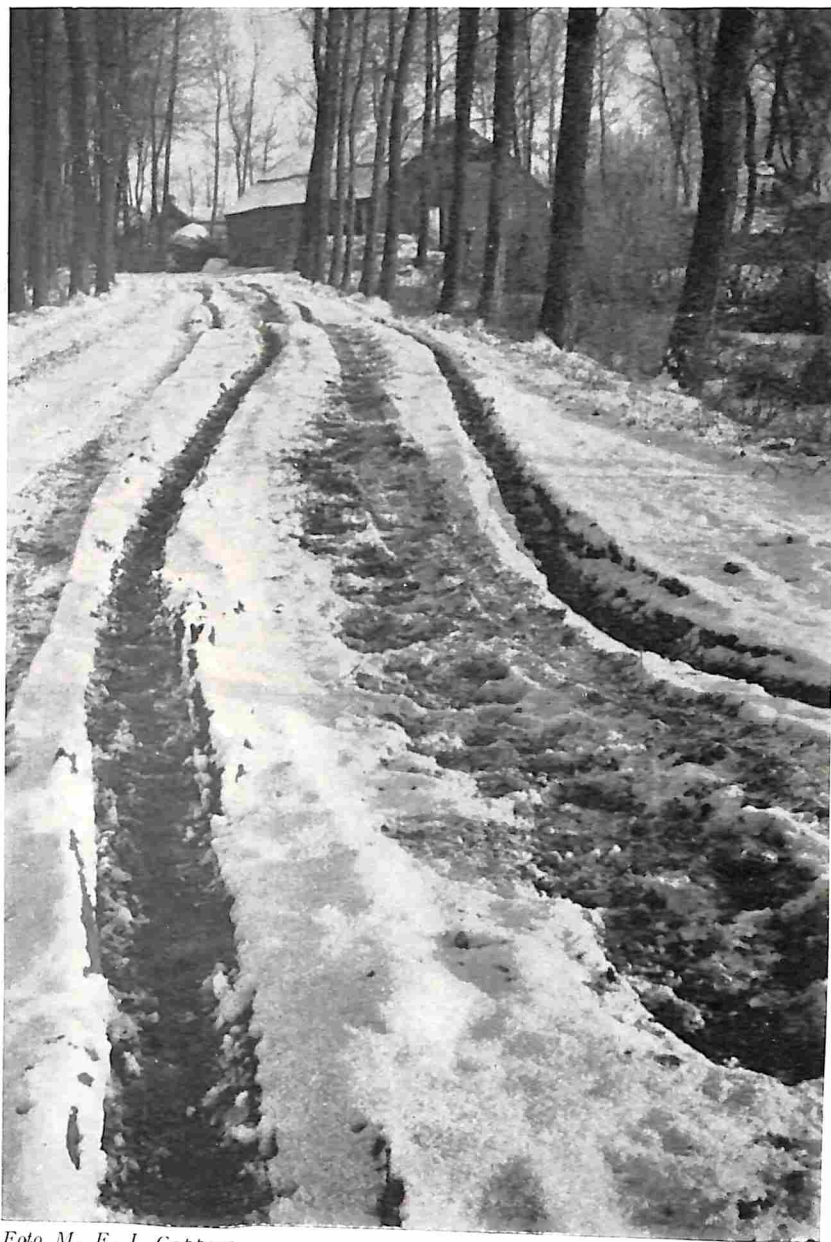

Foto M. F. J. Coppens WINTER IN BRABANT

Daar steken de koppen van boere- en spruitkool boven de sneeuw en daarheen heeft de haas, hongerig van dagen vasten, zich begeven om zijn maaltijd te houden. ☼ Een doodskreet verscheurt de nachtelijke stilte en terwijl de bunzing het warme bloed inzuigt, sluipt Fox uit zijn leger. Opnieuw laait bij hem op het verlangen zich op zijn vijand te wreken en met lichten gang rent hij naar de plaats, vanwaar het geschrei van den haas heeft geklonken. Doch halverwege keert hij om en instinctief loopt hij, zoo snel hij kan, naar den ouden boom waar zich tusschen de wortels het hol van den bunzing bevindt. ☼ En nauwelijks is hij daar aangekomen of hij ziet over het witte veld in het heldere licht van de maan de donkere gestalte van den bunzing, die naar zijn hol vlucht, opgejaagd door de voetstappen van den boer, dien de doodskreet van den haas heeft gewaarschuwd. ☼ Fox drukt zich op de sneeuw, die hem met zijn witten pels onzichtbaar maakt voor het scherpe oog van den ulk. Dan neemt hij zijn sprong en vóór de bunzing zich met zijn scherpe tanden verweren kan, sluiten de kaken van den hond zich om zijn rug en schudden het taaie leven uit zijn lichaam.